

Кадырова Тойжан Рыскуловнанын «Келечектеги физика мугалимдеринин окуу-таануу ишмердүүлүгүнүн мотивациясын өркүндөтүүнүн методикасы» аталышындагы 13.00.02-окутуунун жана тарбиялоонун теориясы менен методикасы (физика) боюнча педагогика илимдеринин кандидаты окумуштуулук даражасын изденип алуу үчүн жазылган диссертациялык ишине карата

П И К И Р

Педагогика илими жана анын ичинде физиканы окутуунун теориясы жана методикасын окутуп үйрөтүү орчундуу маселелердин бири. Аталган маселе окуу процессинин сапатын камсыздоодо студенттердин ички мүмкүнчүлүктөрүн толук ачып берүүгө жол ачат. Бул багытта студенттердин окуу-таануу ишмердүүлүгүнүн мотивин өркүндөтүү аныкталган ийгиликтерди камсыз кыла алат. Диссертант Кадырова Тойжан жалпы физика дисциплинасын окутууда физикалык кубулуштардын жана алардын закон ченемдүүлүктөрү, касиеттери жөнүндө чечмелеп берүү менен студенттердин илимий дүйнөгө болгон көз карашын калыптандырууда алардын окуу-таануу ишмердүүлүгүн өркүндөтүүдө, тиешелүү болгон мотивдердин түрлөрүн өзгөчө фактор экендигин аныктаган. Демек, аталган илимий теманы изилдөө зарыл жана актуалдуу болуп саналат.

Изилдөөнүн логикасына ылайык, диссертант жогорку окуу жайларда жалпы физика дисциплинасын окутуунун технологиялары жана студенттердин окуу-таануу ишмердүүлүгүн өркүндөтүүгө багытталган илимий эмгектерди анализдеген. Анын негизинде абалды аныктоочу педагогикалык эксперименттин натыйжаларын интерпретациялоонун натыйжасында жалпы физика курсун окутуу процессиндеги объективдүү карама-каршылыктарды аныктап диссертациялык изилдөөнүн проблемасын белгилеген.

Диссертациялык изилдөөнүн алкагында, белгиленген изилдөөнүн милдеттерине тиешелүү методдорду колдонуу толук чечилген. Алсак, ОшМУ, Б. Сыдыков КӨЭАУ жана БатМУга караштуу КГПИде жалпы физика дисциплинасын окутуу боюнча окуу планын жана укуктук-ченемдик документтерин анализдеген анын практикадагы абалы кеңири изилденген. Диссертациянын алкагында студенттердин таанып-билүү ишмердүүлүгүн өркүндөтүүнүн маңызы, мазмуну жана түзүлүшү аныкталган. Аны менен бирге студенттердин окуу-таануу ишмердүүлүгүн өнүктүрүүгө багытталган шыктандаруучу дидактикалык окуу материалдары даярдалды. Алар окуу-таануу ишмердүүлүгүн натыйжалуу шыктандырууга карата багытталган: креативдүү ойлонууга багытталган тапшырмалар, виртуалдык лабораториялык жумуштар, лабораториялык, практикалык сабактардын иштелмеси иштелип чыккан.

Диссертант Т. Р. Кадырова диссертациялык изилдөөнүн жүрүшүндө үч этапты камтыган педагогикалык эксперимент жүргүзгөн. Алсак, абалды аныктоочу эксперименталдык этабында ОшМУ, Б. Сыдыков КӨЭАУ жана БатМУга караштуу КГПИде студенттеринин мотивдерин Орусиялык белгилүү илимпоз А. А. Реандын методикасынын негизинде изилдеген. Жогоруда аталган окуу жайлардын арасынан кесиптик мотив биринчи рейтингде турса, ал эми чыныгы окуу-таануу ишмердүүлүгүнүн креативдүү мотиви төртүнчү рейтингге ээ болгон. Мындан тышкары, студенттердин жалпы физика дисциплинасы боюнча окуу жетишкендиктеринин динамикасы белгиленген.

Негизги эксперимент учурунда студенттердин окуу-таануу ишмердүүлүгүн өркүндөтүү жана алардын окуу динамикасын жогорулатуу максатында жалпы физика курсу боюнча өз алдынча аткарууга атайын тапшырмалар берилип, студенттерге чыгармачыл деңгээлде аткарууга багыт берилген. Кошумча түрдө, студенттердин арасында мотивди жогорулатууга арналган тренингди жүргүзгөн. Натыйжада, мотивдердин рейтингинде окуу-

таануу ишмердүүлүгүнүн мотиви биринчи орунга жетишкен жана ошондой окуу сапаты жогорулаган.

Баса көрсөтүүчү факт, изилдөөнүн негизги илимий натыйжалары 3 окуу-методикалык колдонмодо жана 11 илимий макалада жарыяланган, анын ичинен 6 макала УАКтын расмий тизмесине кирген илимий журналдарында басылган.

Жогоруда көрсөтүлгөн жүйөөлүү аргументтердин негизинде аспирант Кадырова Тойжан Рыскуловнанын 13.00.02 – окутуунун жана тарбиялоонун теориясы менен методикасы (физика) адистиги боюнча «Келечектеги физика мугалимдеринин окуу-таануу ишмердүүлүгүнүн мотивациясын өркүндөтүүнүн методикасы» аталыштагы педагогика илимдеринин кандидаты окумуштуулук даражасын изденип алуу үчүн жазылган диссертациясын коргоого сунуштайм.

Илимий жетекчи, педагогика

илимдеринин доктору, профессор

Т.М. Сияев

